

297787 - Tişört Tasarımı Yapma ve Satışı İçin Amazon'a Katılmanın Hükümü

Soru

Amazon'un (MERCH BY AMAZON) hizmetinde kazanç sağlamak hakkında soru sormak istiyorum. Ücretsiz olarak kaydoldum kişisel bilgilerimi ve banka hesap bilgilerimi istediler. Bundan kazanç sağlamanın yolu onlara bir resmin veya fotoğrafın veya sadece genellikle İngilizce olan bir yazının tasarımını yapıp onlara göndermemdir. Bu tasarım tişörtlerin üzerine konuluyor. Daha sonra bu tişörte uygun olacak renkleri belirliyorum, üzerine açıklama yazar ve satış fiyatından ne kadar kazanacağımı önceden bilerek satış fiyatını belirlerim. Örneğin satış fiyatı 19\$, kazancım 5\$ ve 14\$ masrafları karşılamak için web sitesine kalır. Gömleğin kime erkek, kadın, genç veya hepsine satılacağını ben belirlerim. Daha sonra site, site ziyaretçilerine belirttiğim özelliklerde gömleğin resmini gösterir. Biri gömleğimi beğenirse, siteye parasını öder, site benim tasarımımı gömleğe yazdırır. Site gömleğin hazırlanıp paketlenmesinden, alıcıya teslim edilmesinden ve beğenmezse iade hakkını garanti etmekle yükümlüdür. Bu şekilde bu ayın kazancını gelecek ay benim hesabıma gönderiyorlar. Sorum şu: Bu siteden kazanma şeklimde bir kusur var mı? Kısa kollu olan bu gömleğimi bir kadın veya genç bir bayan satın alsa ve evin içinde mi yoksa dışarıda mı giyeceğini bilmiyorum? Bu işimde bir sakınca var mı?

Detaylı cevap

Allah'a hamd olsun.

Tişörtün üzerine ister çizim ister yazı konulsun tasarımınızda herhangi bir mahzur yoktur. Ancak gömlek satılırsa, fiyatının bir yüzdesini alırsınız ve satılmazsa sizden kesinti yapılmaz. Sen tasarım ile ortak oluyorsun, Amazon ise tişört ve pazarlama ile ortak oluyor. Bu nedenle, payınızın belirli bir miktar değil, fiyatın bir yüzdesi olması gerekir.

İbn Kudame -Allah ona rahmet etsin- şöyle demiştir: '(Ortaklardan birine fazla dirhem vermek caiz değildir.)'. Özetle, ortaklardan birinin hissesi bilinen dirhem (yaygın kullanılan para birimi) veya hissesi ile birlikte artı meblağ eklendiği zaman, örneğin kendisine şirketten bir hisse ve on dinar ayırması gibi, ortaklık batıl olur (bozulur).

İbnü'l-Münzir demiştir ki: Bildiğimiz âlimlerin hepsi, muzarebe (yani bir tarafın sermaye diğer tarafın emek koymasıyla meydana gelen ortaklık) eğer onlardan biri veya her ikisi kendilerine belli bir payı şart koşması durumunda batıl olduğu konusunda ittifak etmişlerdir. Al-Muğni (5/28).

Gömleğin fiilen satıldığı fiyat sabit ise, mesela 20 gibi ve siz kendinize 5 şart koşarsanız, bunda da bir sakınca yoktur ve bahsi geçen oran anlamındadır.

Asıl yasak olan, iki ortaktan birinin malın ne kaça satılacağını veya malın fiilen belirlenen fiyattan satılıp satılamayacağını bilmemesine rağmen kendi payının belirli olmasını şart koşmasıdır.

Ama eğer anlaşma, gömlek satılsın ya da satılmasın tasarım için bir ücret almanız ise, bu tasarımın satışıdır. Bu durumda tasarımın fiyatı Amazon'a satıldığında bilinmelidir ve sizin bunun dışında hiçbir şey ile alakanız yoktur. Şirket tasarımdan yararlanabilir de yararlanmayabilir de.

Tasarım veya satışı ile ortaklık için şu şartlara riayet etmek gerekir:

Çizimin de yazının da caiz olduğu ve bunun günah için kullanılmaması gerektiği, ayrıca genellikle haram olan teşhir ve gösteriş için kullanılan kadın ve kız çocuk gömleklerinden kaçınılmalıdır.

Eğer adamlar veya erkek çocuklar için bir gömlek tasarlırsan ve o gömleği bir kadın giyerse sana günah yoktur.

En iyisini Allah bilir.